

dosarul nr.3ra-1018/18

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (S. Ghercavii)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Albu, A. Toderaș, E. Bejenaru)

ÎNCHEIERE

03 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 27 martie 2018,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gligor Vadim împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale mun. Bălți cu privire la contestarea actului administrativ,

c o n s t a t ă :

La 24 octombrie 2017, Gligor Vadim a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale mun. Bălți (în continuare CTAS mun. Bălți) solicitând recunoașterea ca fiind ilegală decizia CTAS Bălți nr.G-1687/17 din 10 octombrie 2017, obligarea pârâtului să-i restituie și să-i achite pensia pentru vechimea în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în Procuratura mun. Bălți, cu recalcularea acesteia, ținându-se cont de majorarea generală a salariului procurorului în Procuratura mun. Bălți, în funcție, începând cu 01 ianuarie 2013, după creșterea salariului cu 35% și începând cu 01 august 2016, potrivit art.60 din Legea cu privire la Procuratură.

În susținerea acțiunii Gligor Vadim a invocat că, a activat în organele procuraturii începând cu data de 03 august 1992 până la 17 noiembrie 2008. Activând în funcția de procuror în Procuratura mun. Bălți, la atingerea vârstei de 50 de ani i-a fost stabilită pensia pentru vechimea în muncă în mărime de 80% din salariul mediu lunar potrivit funcției deținute, calculată la acel moment, pe care o primea regulat cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei, la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu.

A notat reclamantul că prin Legea nr.37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.355 din 23 decembrie 2003 „Cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, salariul procurorului s-a majorat cu 35% care se efectuează începând cu 01 ianuarie 2013 (MO nr.69-74. art.225), iar începând cu 01 august 2016, salariul procurorului a fost din nou majorat în temeiul Legii nr.3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură (art.60).

La fel, a concretizat reclamantul că, dosarul său de pensionar a fost transmis de Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare CNAS) în gestiunea CTAS mun. Bălți, care din motive neîntemeiate l-a lipsit de dreptul la recalcularea pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei, cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an și cu achitarea a 50% din mărimea stabilită de Parlament.

În data de 05 septembrie 2017, Gligor Vadim s-a adresat cu cerere prealabilă întru restabilirea sa în dreptul de a beneficia de această garanție privind recalcularea pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție cu 35% începând cu 01 ianuarie 2013 și conform art.60 din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25 februarie 2016 începând cu 01 august 2016.

Prin decizia din 10 octombrie 2017, nr.G-1687/17, CTAS i-a refuzat în admiterea cerințelor înaintate, argumentând că reexaminarea pensiilor pentru persoanele care și-au realizat dreptul la pensie ca procurori până la 01 august 2016 nu li se efectuează, deoarece cadrul legal nu prevede reexaminarea acestora în legătură cu modificarea legislației de salarizare a procurorilor, temei legitim de a recalcula cuantumul pensiei de care beneficiază, nu există.

Invocând prevederile Legii nr.902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, Legii nr.118 din 14 martie 2003 cu privire la procuratură ajustată la Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la Statutul judecătorului, Legea nr.294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, a notat reclamantul că în calitate de procuror în demisie, deține dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele prevăzute pentru judecători.

În drept, și-a întemeiat cererea de chemare în judecată pe prevederile art. art.166, 167, 267, 268 din Codul de procedură civilă, art.3 alin.(1) lit. b), art.5 lit. a), art.8, alin.(3), art.16 alin.(1), (3), art.17 alin. (1) lit. a) și art.19 din Legea contenciosului administrativ din 10 februarie 2000, nr. 793, Legea nr. 902 din 29 ianuarie 1992 „Cu privire la Procuratură”, „Legea nr. 118 din 14 martie 2003 „Cu privire la procuratură” , „Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 „Cu privire la statutul judecătorului”, Legea nr.294 din 25 decembrie 2008 „Cu privire la Procuratură” și Legea „Cu privire la Procuratură” nr.3 din 25 februarie 2016.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Gligor Vadim.

S-a recunoscut ca fiind nulă decizia CTAS Bălți din 10 octombrie 2017, nr.G-1687/17.

S-a obligat CNAS să-i achite lui Gligor Vadim pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în Procuratura mun. Bălți cu recalcularea acesteia, ținându-se cont de majorarea generală a salariului procurorului în funcție, începând cu 01 ianuarie 2013 după creșterea salariului cu 35 % și începând cu 01 august 2016.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond s-a bazat pe cercetarea completă, a tuturor probelor prezente și a constatat că, cerințele invocate în acțiune se încadrează în prevederile legii.

Astfel, instanța de judecată invocând prevederile art. 6 alin. (1) din Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar din 23 decembrie 2005, Legii din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii din 23 decembrie 2005, Legii cu privire la procuratură din 29 ianuarie 1992, art. 34 alin. (1) din Legea cu privire la

procuratură din 14 martie 2013, art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului din 20 iulie 1995, Hotărârea nr.4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii și funcționarilor publici, Hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, a reținut că dreptul reclamantului ce ține de aplicarea principiului recalculării pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu, este menținut de instanța de jurisdicție constituțională, iar dreptul subiectiv constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare.

Prin urmare, instanța a considerat neîntemeiat răspunsul (decizia) CNAS, deoarece lezează un drept prevăzut de lege al reclamantului, dânsul fiind îndreptățit de a solicita achitarea pensiei pentru vechime în muncă în corespundere cu prevederile legale în vigoare, cu recalcularea pensiei pentru vechime în muncă ținând cont de majorarea salariului procurorului în exercițiu. Or, dreptul subiectiv constituit în baza unor legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare.

Prin decizia din 27 martie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost admisă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale.

S-a casat parțial hotărârea din 27 noiembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, în partea în care s-a obligat CNAS să-i achite lui Gligor Vadim pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar, achitat procurorului în Procuratura mun. Bălți cu recalcularea acesteia, ținându-se cont de majorarea generală a salariului procurorului în funcție începând cu 01 ianuarie 2013 după creșterea salariului cu 35 %, și în această parte s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a obligat CNAS să-i achite lui Gligor Vadim pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în Procuratura mun. Bălți cu recalcularea acesteia, ținându-se cont de majorarea generală a salariului procurorului în funcție, începând cu 05 aprilie 2013 după creșterea salariului cu 35 % până la 01 august 2016.

În rest hotărârea s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că deși concluziile primei instanțe privind temeinicia cerințelor reclamantului ce ține de necesitatea recalculării pensiei, sunt corecte, totuși prima instanță nu a ținut cont că, Legea nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, este în vigoare și aplicabilă din 05 aprilie 2013 și nu din 01 ianuarie 2013. La fel, instanța a reținut că, reclamantul-intimatul în ședința instanței de apel, a susținut că din eroare mecanică a solicitat recalcularea pensiei începând cu 01 ianuarie 2013 și nu din 05 aprilie 2013.

La 13 aprilie 2018, CNAS a declarat recurs împotriva deciziei din 27 martie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei recurate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Gligor Vadim să fie respinsă integral ca nefondată.

Pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, recurenta a menționat că soluția instanței de apel este pripită, fapt ce rezultă din nedeterminarea naturii juridice a obiectului litigiului, criteriu care presupune prin sine lămurirea corectă și certă a situației de fapt și de drept.

Astfel, potrivit art.73 alin. (8) din Legea nr.294, din 25 decembrie 2008, procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și a indemnizației viagere în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Recalcularea pensiei pentru vechime în muncă se efectuează ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea se efectuează din data de întâi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii”.

Prin Legea nr.56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, alineatele (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) și (10) ale art.73 din Legea nr.294 din 25 decembrie 2008, au fost abrogate.

Prin urmare, noua redacție a art.73 din Legea nr.294 din 25.12.2008. în vigoare de la 01 iulie 2011, stabilește că procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

În acest context, a concretizat recurenta că începând cu data de 01 iulie 2011, drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de prevederile art. 46² din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

Conținutul art. 46² din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998, nu prevede faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor.

Totodată, a accentuat recurenta că începând cu data de 01 iulie 2011, pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 1 aprilie conform art. 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Instanța de recurs constată că, decizia din data de 27 martie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost recepționată de către recurentă la 21 mai 2018 (f.d. 82). Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 434 din Codul de procedură civilă, consideră recursul depus în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Argumentele recurente precum că, instanțele de judecată eronat au aplicat normele de drept material se resping, deoarece circumstanțele cauzei au fost determinate de prima instanță și de instanța de apel și apreciate corect de instanța de apel cu argumentări adecvate bazate pe normele de drept ce reglementează raportul juridic în litigiu.

Astfel, instanța de recurs notează că, recurenta nu a invocat nici un argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol Completul reține că, recursul declarat nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Completul de admisibilitate relevă că, prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce recurenta a avut posibilitatea de a fi auzită de prima instanță și de instanța de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că, recurentei i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele

prezentate, a aplicat și a interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, Completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 27 martie 2018.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu